

אדרת רשב"ם

ר"ת אמרות דוב רזנברג תלמיד רבינו שלמה ב"ר מרדכי
לזכר נשמת הגה"ק רבינו שלמה מזוועהיל זי"ע

בס"ד

פ' אמור שנת תרומה אל איזה כהן לפ"ק גליון קמ"ו

מדור הנעשה ונשמע

ביום רביעי השבוע נפתח מחדש רחבת הכותל המערבי אחר סגר של חודשים, ואכן באותה ערב (אור ליום ה') התאמצתי ונסעתי לעלות ירושלימה לשפוך שיחי ע"י שריד בית מקדשנו, וגם לתת ברכת הודאה בשירות ותשבחות שהחלמתי והתאוששתי מן הקורונה וירוס, ואף שעדיין גופי נחלש מאד, אבל בכל יום ויום אני רואה שיפור ולאט לאט הכוחות חוזרות כמעט כימי קדם, וראוי לציין, כי מאז שעליתי מן ארה"ב לארץ ישראל ביום י"ד חשון תשנ"ג, לפני עשרים ושבע וחצי שנה, לא עברו שלושים יום שלא נסעתי לירושלים לכותל המערבי לפחות פעם אחת בשלושים יום, ורוב פעמים פעמיים או אפילו שלש פעמים, ולכן השנה כאשר נסעתי לארה"ב ביום ז' אדר, יום לפני כן - אור ליום ו' אדר נסעתי לכותל המערבי, וכאשר חזרתי מארה"ב ביום כ"א אדר נכנסתי לבידוד ביתי לפי הוראות משרד הבריאות, ואכן אחר כמה ימים הרגשתי התסמינים של קורונה וירוס, והתאשפזתי במחלקת קורונה בב"ח לניאדו, ומצב הבריאות התדרדר מיום ליום, עד שריחם עלי הבורא רפואות, ושלח לי רפואה שלימה מעל דרך הטבע, ולכן דבר הנכון היא מיד בהזדמנות ובאפשרות הראשונה לנסוע לכותל המערבי, וכפי שנפסק בשו"ע (או"ח סי' תקס"א סעיף ה') כשהגעתי לכותל קרעתי קריעה, כיון שלא הייתי שם ל' יום, ולפני שקרעתי קריעה אמרתי את הפסוקים בישיעה (כמבואר שם בסי' תקס"א), ערי קדשך היו מדבר ציון מדבר היתה ירושלים שממה, בית קדשנו ותפארתנו אשר הללך אבותינו היה לשרפת אש וכל מחמדינו היה לחרבה (ישעיה סד:ט-י), ומקורו טהור במסכת מועד קטן, אמר רבי אלעזר, הרואה ערי יהודה בחורבן - אומר ערי קדשך היו מדבר, וקורע, ירושלים בחורבנה - אומר ציון מדבר היתה ירושלים שממה, וקורע, בית המקדש בחורבנו - אומר בית קדשנו ותפארתנו אשר הללך אבותינו היה לשריפת אש וכל מחמדינו היה לחרבה, וקורע (מו"ק כו.), אבל נזכרתי בדברי הפרי מגדים באשל אברהם וזלה"ק, הרואה ערי יהודה וירושלים והמקדש בחורבן וכו', שמעתי מאדוני אבי הרב ז"ל, שאמר כמדומה בשם החסיד ר' גרשון קוטבר ז"ל (גיסו של מרן הבעש"ט זי"ע) שבא לירושלים, וראה בשלותה עמים יושבים בה, ובכה ואמר, שזה שאומרים בראותי כל עיר (ירושלים של מטה) על תלה בנויה, ועיר האלקים מושפלת, ירושלים של מעלה כו', שם ניכר החורבן ודוממים (פרי מגדים או"ח סי' תקס"א אשל אברהם), חלקו את כל רחבת הכותל למתחמים, (10 אצל הגברים ועוד 6 אצל הנשים), ובכל מתחם ומתחם מעט מאד אנשים, במרחק של 2 מטר רדיוס בין גברא לגברא, והמתחם הגדול בפנים בצד שמאל של הכותל אשר מאז ומתמיד מלא אנשים אפילו באמצע הלילה (מאות אנשים), עכשיו סגורה על מנעול וברית, כל הרחבה מוגבל ללא יותר מ' 300 איש, ובראותי זאת, ירושלים של מעלה מושפלת עד שאול תחתיה, חיל ורעדה אחזתני - כל ראש לחלי וכל לבב דוי, ריבוננו של עולם, פקח עיניך וראה שוממותינו והעיר אשר נקרא שמך עליה, עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים ואת ערי יהודה (זכרי' א:יב), כה אמר ה' צבאות עוד תפוצינה ערי מטוב ונחם ה' עוד את ציון ובחר עוד בירושלים (שם זכרי' א:יז), וסימנך כותל המערבי במילוי כזה, כ"ף ו"ו תי"ו למ"ד, ה"א מ"ם עי"ן רי"ש בי"ת יו"ד, בגימטריא ושבתו בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלקים (בראשית כח:כא), שנזכרה במהרה, עוד השתא (תש"פ) שנת בכותל מערבי לפ"ק בב"א.

מדור הדרוש

ושמעתי מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר בעל שפע חיים
מלאנו זקוקללה"ה, לפרש את הפסוק הנ"ל וזא השמש
וטהר ואחר יאכל מן הקדשים, דאיתא בכתבי האריז"ל
בכוונת המקוה, דראשית כוונת טבילת המקוה היא, כלי
חרס שצירתו היא מטהרתו, וכלי חרס אשר תבשל בו יסבך

ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו
הוא, נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה אני ה', ושמרו את
משמרתו ולא יסאו עליו חטא ומתו בו כי יחללהו אני ה'
מקדש, וכל זר לא יאכל קדש תוסב כהן ושכיר לא יאכל
קדש (ויקרא כב:ז-י).

וגו' (ויקרא ו:כא), וכלי חרס אשר יגע בו הזב יסבר וגו' (ויקרא טו:יב), לכך צריך לשבר הלב, והוא עיקר הטהרה, כי האדם הוא כלי חרס, ובשצירתו מכל וכל מהפך החומר לאורה, ואז יוכל לעשותו כלי חדש ממש, ולכן צריך לכוון כשטובלים במקוה שנעשה כצריה חדשה, כגר שנתגייר וכקטן שנוכל דמי, ולכוון בפסוק לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי (תהלים נא:יב), **לב טהור ברא, ר"ת טב"ל**, וס"ת **בר"א**, שהטבילה בכוונה גורמת לאדם להיות צריה חדשה, והוא עפ"י מש"כ הרמב"ם ז"ל בהלכות תשובה וזלה"ק, מדרכי התשובה להיות השב לעק תמיד לפני השם בצכי ובתחנונים, ועושה לדיקה כפי כחו, ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו, ומשנה שמו, כלומר, אני אחר, ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים, ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה, וגולה ממקומו, שגלות מכפרת עון, מפני שגורמת לו להכניע ולהיות עניו וספל רוח (רמב"ם הל' תשובה פ"ב הל' ד'), וזהו זבא השמש וטהר, דהיינו כשמתהרין במקוה, ואחר יאכל מן הקדשים, כלומר, אדם אחר, צריה חדשה שאינו אותו האיש שלפני הטבילה אלא איש אחר, ע"כ ודפח"ח.

ודקשו רז"ל כמה דרשות במקראי קודש הללו, ואסדרם לפי סדר הקרא, וזה ראשונה, בפרק חלק, אמר רב אחא בר אבא אמר רב יהודה, כל הנותן תרומה לכהן עם הארץ, כאילו נותנה לפני ארי, מה ארי ספק דורס ואוכל ספק אינו דורס ואוכל, אף כהן עם הארץ ספק אוכלה בטורה ספק אוכלה בטומאה, רבי יוחנן אמר, אף גורם לו מיתה, שנאמר ומתו בו כי יחללוהו (סנהדרין צ:).

ובירושלמי במסכת ראש השנה, בנוהג שבעולם, מלך בשך ודס גוזר גזירה, רבה מקיימה, ראו אחרים מקיימים אותה, אבל הקב"ה אינו כן, אלא גוזר גזירה ומקיימה תחילה, מאי טעמא, ושמרו את משמרתני אני ה', אני הוא ששימרתני מאותיה של תורה תחילה (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג).

ואיתא בתורת כהנים (ספרא), וכל זר לא יאכל, אין אכילה פחותה מכזית (תורת כהנים פ' אמור פ"ד אות ט"ז).

ובש"ך על התורה, נבילה וטריפה לא יאכל, והרי ישראל על זה הוזהרו, שנאמר נבילה וטריפה לא תאכלו, ואומר לא תאכלו כל נבילה לגר וגו', אלא בא להזהיר לכהן האוכל חטאת העוף שהיא צאה במליקה, שהמליקה היא נבילה והיא טריפה שחותך בצפורנו ממול עורפו

קודם שחיטת הסימנים, ומפרקת שנשברה עם רוב בשר עמה נבילה, ואם אין רוב בשר עמה היא טריפה, וזבא להזהירו שלא יעלה בדעתו שיש בה שום טומאה ויאכלנה באסטינוסות ונפשו קלה הימנה ואוכלה בעל כרחו, אלא כאוכל משולחן גבוה שאין בו טומאה, אלא אדרבה כמו קדושה וטהרה, וכפי כוונת אכילתו כן יחשב לו, כמו שאמרו חז"ל (נזיר כג.) על פסוק (הושע יד:י) כי ישרים דרכי ה' וגו' יש אוכל פסחו ונשכר, ויש אוכל פסחו ונענש, לזה אמר לא יאכל לטמאה, שאם כוונת אכילתו שיש בה שום טומאה נטמא, אני ה' יודע המחשבות והכוונות וחוקר לבבות, כדאיתא בגמרא (פסחים ג.) ארבע לווחות לווחה העזרה, אחת לאו מכאן בני עלי שטימאו היכל ה', ועוד לווחה העזרה, לא מכאן יששכר איש כפר ברהאי שמכבד את עצמו ומחלל קדשי שמים, ועוד לווחה העזרה, שאו שערים ויכנס יוחנן בן נבאי וימלא כריסו מקדשי שמים וכו', הרי הכל כפי הכוונה (ש"ך עה"ת).

ונל"פ עפ"י מה דאיתא במסכת יומא, תנו רבנן, מעשה בכהן גדול אחד שיאל מצית המקדש, והו אזלי כולי עלמא בתריה, כיון דחזיונהו לשמעיה ואבטליון, שצקוהו לדידיה ואזלי בתר שמעיה ואבטליון, לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאיפטורי מיניה דכהן גדול, אמר להן, ייתון בני עממין לשלם, אמרו ליה ייתון בני עממין לשלם דעבדין עובדא דאהרן, ולא ייתי בר אהרן לשלם ללא עביד עובדא דאהרן (יומא עא:).

ומאינו במסכת קידושין, תניא וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתזה בלוד, נשאלה שאלה זו בפניהם, תלמוד גדול או מעשה גדול, נענה רבי טרפון ואמר מעשה גדול, נענה רבי עקיבא ואמר תלמוד גדול, נענו כולם ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה (קידושין מ:), והנה לימוד היא צפה ובמחשבה, משא"כ מעשה היא בידיים, ולכן אמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה, כי אם לא ילמדו, האיך יעשו את המלוות, ובלי מחשבה אי אפשר לקיים את המעשה, כי המחשבה העיקר, וכיון שתלמוד גדול, לפיכך אמרו שמעיה ואבטליון, ייתון בני עממין לשלם דעבדין עובדא דאהרן, ועובדא דאהרן הי' ללמד את בני ישראל תורה, כמו שמעיד עליו הפסוקים, תורת אמת היתה צפיהו ועולה לא נמלא בשפתיו בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' נבאות הוא (מלאכי ב:ו-ז).

ולכאורה האיך מועיל תשובה, הלוא ה' זו חטאנו לו ולא אצו בדרכיו הלך ולא שמעו בתורתו (ישעי' מב:כד), ברם לפי רבי שמעון דס"ל לדבר שאינו מתכוין מותר, וגלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רעון (ברכות יז:), וכשאזלינן בתר מחשבה לא חטאנו כלל וכלל, כי יארנו אונסנו, ובאמת יש לזה הוכחה, כי הלוא כל יהודי ויהודי מוכן ומזומן בכל עת ובכל רגע למסור את נפשו ונשמתו על קדושת השם, וכמו שאיתא בספה"ק תולדות יעקב יוסף וזלה"ק, ומשל א' שמעתי, שאמרה אשה א' מק"ק מעזיזי בלשון רוסיא, יפה בחרנו לנו את אלקינו אבל גם השי"ת יפה בחר בישראל, שהרי פייבוש איש קל ומקדש השי"ת וכו' (תולדות יעקב יוסף פ' בא), וא"כ בתוך תוכיות של האדם לא רוצה לחטוא, ולכן מועיל תשובה, וכמש"כ הרמב"ם ז"ל בהלכות גירושין, מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני, ויכתוב הגט והוא גט כשר וכו', מי שתקפו יארו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה, והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר שאסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו, אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה, לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר שהוא רוצה להיות מישראל, רוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות, ויארו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשק יארו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו (רמב"ם הל' גירושין פרק ב' הלכה כ').

ואיתא בספר תולדות יעקב יוסף – וזלה"ק, ונ"ל דשמעתי בשם הרב החסיד מוהרי"ל פיסטנר פ' הפסוק, אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם (מלאכי ג:), דהתום הביאו משל לעני א' שהלך בכד לשאב מים מבאר – ונפל הכד מידו לבאר, ולעק ובכה, עד שנזדמן שהלכה בת מלך בכד של זהב לשאב מים מאותו באר, ונפל הכד לבאר ג"כ, אז שמח העני, כי ע"י שיחפשו אחר הכד של זהב ימלאו כדו ג"כ וכו' (בתוס' קדושין לא: ד"ה איסתיעא מילתא), וז"ש בכל כרתם לו כר – כתיב באל"ף וקרי בוי"ו, שעל ידי שישתף השכינה בצער, אז נושע הוא ג"כ עם השכינה, ואין צער כלל, ובזה יובן – אני ה' לא שניתי, ר"ל ל"א – שהיה ראוי לכותבו באל"ף, שניתי לכתבו בוי"ו, ועל ידי זה – ואתם בני יעקב לא כליתם, ודפח"ח (תולדות יעקב יוסף פ' ויחי), וכבר הלכו בה קמאי, דלפי"ז אי אמרינן יש אם למקרא, ודרשינן ובכל כרתם לו כר, א"כ שפיר מועיל תשובה, כדי שלא לגרום ח"ו צער להשכינה הקדושה כביכול.

ותנו במשנה במסכת כריתות, שומן וחלב לפניו, ואכל אחד מהן – ואינו יודע איזה מהן אכל, מביא אשם תלוי וכו', ובגמרא שם, איתמר רב אסי אמר חתיכה אחת שנינו – ספק של חלב – ספק של שומן, חייא בר רב אמר חתיכה משתי חתיכות שנינו, במאי קא מיפלגי, רב אסי סבר יש אם למסורת – מצות כתיב, וחייא בר רב אמר יש אם למקרא – מצוות קרינן וכו', אמר רב יהודה אמר רב, היו לפניו שתי חתיכות, אחת של שומן ואחת של חלב, אכל אחת מהן ואינו יודע איזו מהן אכל חייב, חתיכה אחת, ספק של חלב ספק של שומן, ואכלה, פטור, אמר רבא, מאי טעמא דרב, דאמר קרא ועשה אחת מכל מצות ה' בשגגה, עד שיסגוג בשתיים, מצות כתיב, מצוות קרינן (כריתות יז:), וכתב המאירי זריק מסכת חגיגה וזלה"ק, ושמא זהו עיקר מחלקתם, שלדעת המאריך שתי חתיכות – כל ספק מותר מן התורה, ולדעת האחר אסור (המאירי חגיגה ד.).

ובמסכת יומא, חזי שיעור, רבי יוחנן אמר אסור מן התורה, ריש לקיש אמר מותר מן התורה, רבי יוחנן אמר אסור מן התורה, כיון דחזי לאיטרופי איסורא קא אכיל, ריש לקיש אמר מותר מן התורה, אכילה אמר רחמנא וליכא, איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש, אין לי אלא כל שיסנו בעונש ישנו באזהרה, כוי וחזי שיעור הואיל ואינו בעונש יכול אינו באזהרה, תלמוד לומר כל חלב, מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, הכי נמי מסתברא, דאי סלקא דעתך דאורייתא, כוי ספיקא הוא איטרופי קרא לאתווי ספיקא וכו' (יומא עד.), הרי לפי מאן דס"ל ספיקא דאורייתא מן התורה לחומרא, לא בעינן קרא לאסור חלב כוי, כי הרי מספיקא דאורייתא כבר אסור, ומייתרא לנו קרא של כל חלב, לאורווי שחזי שיעור אסור מן התורה, ודרשינן כל חלב, כלומר אפילו כל דהו, אפילו פחות מכשיעור.

ואיתא בספר תוספות יו"כ מצעל כפות תמרים, לפרש את הגמרא (יומא פו:), אמר ריש לקיש, גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, שנאמר שובה ישראל עד ה' אלקיך, רבי יוחנן אמר עד ולא עד בכלל (כפי גירסת העין יעקב), והביא מספר תאוה לעינים שכתב לפרש דפליגי אם מהני תשובה לעבודה זרה וכפירה בעיקר ע"כ, ועל זה דרשו דורשי קשומות (שלה"ק מס' יומא) בפסוק תשב אנוש עד דכא, לכא אותיות **לם כפירה** **אישות**, ואי אמרינן עד ולא עד בכלל, אז אינו מועיל תשובה על הג' העבירות הנ"ל, אבל אי אמרינן עד ועד

בכלל, אז מועיל תשובה על כל העצירות אפילו על עון של ע"ז, והנה המחלוקות אי אמרינן עד ועד בכלל או לא, תלוי במחלוקות אי דברה תורה כלשון בני אדם, דכתב המחבר ראובן הוליא שטר חוב על שמעון שזמנו חמישה בניסן, ושמעון הוליא שובר שנתב בחמישה בניסן כתוב בו שמחל ראובן לשמעון כל תביעות שהיו עליו עד אותו היום, ראובן גובה שטרו, דבלשון העולם עד ולא עד בכלל (מחבר בשו"ע חו"מ סימן מ"ג סעיף כ"ז).

ואיתא בספר שו"ת פנים מאירות, וזלה"ק, קשיא לי, הא למבעי לן בנדרים דף ל"ה ע"ב הני כהני אי שלוחי דידן הוי או שלוחי דרחמנא נינהו, ותמי' לי, אמאי לא פשיט מבדייתא דאיתא בפ"ק דחולין (יג:) איש איש, מלמד שמקבלים נדרים ונדבות מכותים, וקי"ל אין שליחות לכותי וכו', וא"כ איך ה' כהנים יכולים להקריב קרבנם – אי שלוחי דידן נינהו, הא כותי לאו בני שליחות נינהו ואין הישראל נעשה שליח לכותי, אלא ע"כ שלוחי דרחמנא נינהו, ולריך לומר דלגבי נכרים, באמת פשיט ליה דהוי שלוחי דרחמנא, ולא מבועי' להש"ס אלא לגבי ישראל אי שלוחי דידן או שלוחא דרחמנא וק"ל (שו"ת פנים מאירות ח"ב סימן קי"ט), ובספה"ק אור חדש בסוגיא שם בקידושין, דקושיית הפנים מאירות הנ"ל אפשר ליישב, דהבדייתא דמרבה איש איש שעכו"ם נודרים נדרים ונדבות, קאי למאן דלא ס"ל דברה תורה כלשון בני אדם, אבל למ"ד דברה תורה כלשון בני אדם, לא דרשינן מאיש איש לרבות עכו"ם, וקא בעיי דהכא למאן דאמר דברה תורה כלשון בני אדם, עיי"ש (אור חדש קידושין כג:).

ולכאורה ל"ב, למה הקב"ה שומר מצוה, מצוה לשון ציווי, כאילו הוא יתברך שמו מצוה ועומד וכביכול עושה שליחותא דידן, הרי מקרא מלא הוא, באשר דבר מלך שלטון ומי יאמר לו מה תעשה (קהלת ח:ד), וי"ל בדרך פטפוטי דאורייתא, דבכוונה הקב"ה שומר מצוה של תורה תחילה, שרואה ללמד בזה את בני ישראל הסברא דמי איכא מידי דאנן לא מצינן למיעבד ושלוחי דידן מצי למיעבד, וכיון דע"י אתערותא דלתתא אתער אתערותא דלעילא, ונמצא אף שהקב"ה הכל יכול, אבל כביכול הקב"ה גם שלוחי דידן קא עביד, ואיתא בספה"ק שהש"ת ברא כל העולמות, כדי שתתגלה מלכותו בתחתונים (עץ חיים שער א' פ"א), וכביכול אף שמלכותו בעליונים – בענוותנותו יורד גם לתחתונים, כי כה אמר רס ונשא שכן

עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים (ישע"ה נז:טו), וכבר ארז"ל, אמר רבי יוחנן, כל מקום שאתה מואל גבורתו של הקב"ה, אתה מואל ענוותנותו, דבר זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים וכו' (מגילה לא.), ולפיכך הקב"ה שומר מצוה של תורה תחילה, כדי שתהיו המשלח והשליח כביכול שניהן בר קיימא דשליחותא, ולגבי מצוה זאת – המשלח והשליח כביכול שווין בזה שניהן יכולין לעשותו, בבחינת זה יכול וזה יכול, כדי להורות שאמרינן מי איכא מידי וכו'.

והאיך שאמר הכתוב, ובה השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים, והיינו כמו שכתב הרמב"ם ז"ל שבעל תשובה משנה את שמו, כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותו המעשים, וכן נמי באדם העולה מן הטבילה נעשה איש אחר, א"כ שפיר מהני תשובה, ובתר מחשבה אזלינן, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה זה אני ה', וכדברי הש"ך הנ"ל, דלפי כוונת אכילתו כן יחשב לו, דבמחשבה תליא מילתא, וכיון דמהני תשובה, א"כ אמרינן עד ועד בכלל, ולא דברה תורה כלשון בני אדם, ודרשינן איש איש ועכו"ם נודרים ונדבות כישראל, וכהנים שלוחי דרחמנא, ואמרינן הסברא של מי איכא מידי דאנן לא מצינן למיעבד ושלוחי דידן מצי למיעבד, וכדי שתהיו המשלח והשליח כביכול שניהן בר קיימא דשליחותא, לפיכך הקב"ה שומר מצוה של תורה תחילה, ולפיכך קא סמיך ליה, ושמרו את משמרתי אני ה', ודרשינן אני הוא ששימרתי מצוה של תורה תחילה, וכיון דבתר מחשבה אזלינן, א"כ אמרינן תלמוד גדול, ועיקר היא לימוד התורה, ולכך רכיבין להדר אחר כהן תלמוד חכם, ולפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללוהו, ודרשינן כל הנותן תרומה לכהן עם הארץ גורם לו מיתה שנאמר ומתו בו כי יחללוהו, וכיון דמהני תשובה אפילו על עצירות החמורות ביותר, א"כ דרשינן אני ה' לא שניתי וקורין ל"ו בוי"ו ויש אם למקרא, וא"כ דרשינן מצוה קרינן ואשם תלוי רק בשתי חתיכות דאיקבע איסורא, וספיקא דאורייתא מן התורה לקולא, וא"כ חצי שיעור מותר מן התורה, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב וכל זר לא יאכל קדש וכו', ואכילה אמר רחמנא וליכא, לכך דרשינן בתורת כהנים, אין אכילה פחותה מכזית, והבן.